

УДК 330.37:336

ФІНАНСОВА СТРАТЕГІЯ В СИСТЕМІ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ

Лариса Титенко; Вікторія Кизюн; Сергій Печніков

Державний податковий університет, Ірпінь, Україна

Резюме. Розглянуто теоретичне обґрунтування сутності фінансової стратегії підприємства в системі обліково-аналітичного забезпечення управління. Визначено підґрунтя, необхідність дослідження та наукову актуальність у всебічному вивченні категорії «фінансова стратегія підприємства» в системі обліково-аналітичного забезпечення. Систематизовано підходи сучасних науковців до трактування сутності поняття «фінансова стратегія підприємства». Визначено, що окремі науковці розглядають її у широкому розумінні, пов'язуючи з фінансовою політикою та плануванням; окремі окреслюють вузьке значення, розглядаючи її лише як механізм залучення й використання фінансових ресурсів. Частина науковців взагалі зараховують фінансову стратегію до плану управління діяльністю окремого підрозділу; інші трактують лише як засіб підвищення добробуту власників та максимізації вартості всього підприємства. Наведено власне визначення фінансової стратегії підприємства, під якою пропонується розуміти генеральну перспективну програму раціонального використання власних і залучених фінансових ресурсів, спрямовану на забезпечення фінансової стійкості підприємства, зростання портфеля замовлень, збереження ліквідності й прийняттого рівня ризику, збільшення вартості компанії. На основі представленого визначення ідентифіковано умови формування фінансової стратегії підприємства, серед яких: коректне оцінювання фінансово-економічного середовища та фінансового стану фірми на кожному етапі часу, оцінювання фінансових ресурсів, ідентифікація напрямів розвитку, ранжування та поетапна реалізація цілей, відповідність матеріальним можливостям, створення та облік стратегічних резервів, гнучкість фінансових рішень, оцінювання загроз з боку конкурентів, урахування фінансових можливостей конкурентів. Сформовано класифікацію фінансових стратегій підприємства. Зауважено, що з позицій дослідження складу і змісту обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовою стратегією організації особливо важливою є її функціональна структура, що визначає склад і зміст стратегічної програми управління фінансами. Декомпозовано функціональну структуру фінансової стратегії підприємства, на основі чого відзначено, що акцент на тих чи інших фінансових стратегіях робиться, на наш погляд, залежно від мети наукового дослідження або практики. У даній роботі виділено ті види й різновиди фінансових стратегій, які впливають на структуру і зміст обліково-аналітичного забезпечення вибору і моніторингу фінансової стратегії підприємства.

Ключові слова: стратегія, фінансова стратегія, обліково-аналітична система, податкова стратегія, інвестиційна стратегія, дивідендна стратегія, цінова та облікова стратегії.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.03.058

Отримано 10.06.2022

UDC 330.37:336

FINANCIAL STRATEGY IN THE SYSTEM OF ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT OF MANAGEMENT

Larysa Tytenko; Viktoriia Kyziun; Serhii Pechnikov

State Tax University, Irpin, Ukraine

Summary. The article considers the theoretical justification of the essence of the financial strategy of the enterprise in the system of accounting and analytical management. The basis, necessity of research and scientific relevance in the comprehensive study of the category «financial strategy of the enterprise» in

the system of accounting and analytical support are determined. The approaches of modern scientists to the interpretation of the essence of the concept of «financial strategy of the enterprise» are systematized. It is determined that some scholars consider it in a broad sense, linking it to financial policy and planning; some outline the narrow meaning, considering it only as a mechanism for attracting and using financial resources; some scholars generally include financial strategy in the management plan of a particular unit; others interpret it only as a means of improving the well-being of owners and maximizing the value of the entire enterprise. The company's own financial strategy is defined, which means a general long-term program of rational use of own and borrowed financial resources, aimed at ensuring financial stability of the company, increasing the order portfolio, maintaining liquidity and acceptable risk, increasing company value. On the basis of the presented definition the conditions of formation of financial strategy of the enterprise are identified, among which: correct estimation of financial and economic environment and financial condition of firm at each stage of time, estimation of financial resources, identification of directions of development, ranking and stage realization of purposes. strategic reserves, flexibility of financial decisions, assessment of threats from competitors, taking into account the financial capabilities of competitors. The classification of financial strategies of the enterprise is formed. It is noted that from the standpoint of research on the composition and content of accounting and analytical support of financial strategy management of the organization is particularly important its functional structure, which determines the composition and content of the strategic program of financial management. The functional structure of the financial strategy of the enterprise is decomposed, on the basis of which it is noted that the emphasis on certain financial strategies is, in our opinion, depending on the purpose of research or practice. This paper identifies the types and varieties of financial strategies that affect the structure and content of accounting and analytical support for the selection and monitoring of financial strategy of the enterprise.

Key words: *strategy, financial strategy, accounting and analytical system, tax strategy, investment strategy, dividend strategy, pricing and accounting strategies.*

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.03.058

Received 10.06.2022

Постановка проблеми. Процес формування та реалізації ефективної фінансової стратегії підприємства повинен ґрунтуватися на якісному обліково-аналітичному забезпеченні. Бухгалтерський і статистичний обліки і звітність формують інформаційну базу аналізу як діючих, так і майбутніх стратегій. Облікові показники дозволяють здійснювати моніторинг реалізації фінансової стратегії, а методи і прийоми аналізу виступають основою складання прогнозів і відбору оптимального для тієї чи іншої організації варіанта стратегії.

Фінансова стратегія спрямована на досягнення бажаного фінансового стану організації в перспективі, виходячи з того стану, який склався на дату прогнозу. Базою оцінювання поточного фінансового становища організації виступає фінансова звітність як система показників про майновий стан організації, а також фінансові результати її діяльності. Саме фінансова бухгалтерська звітність в даний час є тим значущим систематизованим інформаційним ресурсом, який дозволяє здійснити вибір фінансової стратегії.

В рамках аналітичного забезпечення вибору фінансової стратегії першочергове значення мають питання аналізу фінансової стратегії в цілому і її структурних елементів, застосування сучасних аналітичних методів і моделей, оцінювання різноманітних ризиків, визначення критеріїв вибору варіанта фінансової стратегії. Створення обліково-аналітичного забезпечення, що відповідає нагальним потребам вибору оптимальної фінансової стратегії організації, передбачає дослідження організаційних структур, управлінських процедур і засобів опрацювання даних, визначення шляхів їх удосконалення та реорганізації.

Можна констатувати, що відсутність необхідного обліково-аналітичного забезпечення призводить до того, що організації або не формують фінансову стратегію, або ставляться до вибору стратегії та її елементів формально, що позбавляє підприємства орієнтирів їх подальшого розвитку, знижує конкурентоспроможність і стійкість і, в кінцевому підсумку, може призвести до фінансової неспроможності та банкрутства. Для

більшості підприємств України характерна реактивна форма управління фінансами, тобто прийняття управлінських рішень відбувається як реакція на поточні проблеми, стратегії розвитку підприємства на перспективу не розробляються. Така форма управління породжує ряд протиріч між інтересами організації та фіскальними органами; цінністю коштів і рентабельністю виробництва; рентабельністю власного виробництва і рентабельністю фінансових ринків; інтересами виробництва та фінансової служби. Усунути перераховані вище протиріччя можна лише в рамках системи заходів підвищення фінансової стійкості на основі облікового забезпечення, фінансового аналізу й вибору фінансової стратегії організації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розроблення моделі обліково-аналітичного забезпечення стратегічного розвитку підприємства, у тому числі формування фінансової стратегії, займало увагу багатьох вчених та науковців. Особливий вклад зробили вітчизняні та зарубіжні вчені: Г. В. Савицька, Є. В. Мних, І. М. Парасій-Вергуненко, З. І. Галушка, Г. І. Кіндрацька, А. А. Пилипенко, І. А. Бланк, Я. В. Соколов. Не зважаючи на велику кількість наукових праць з теми дослідження, невирішеним залишається питання взаємоузгодження обліку й аналізу на підприємстві в єдину систему обліково-аналітичного забезпечення, що сприятиме стратегічному розвитку підприємства.

Метою дослідження є дослідження сутності та категорійного розуміння фінансової стратегії в системі обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством.

Постановка завдання. Для досягнення поставленої мети визначено такі наукові завдання: визначити сутність, цілі та значення фінансової стратегії як категорії обліково-аналітичного забезпечення управління.

Для вирішення поставлених завдань використано методи: структурно-логічне упорядкування, синтез, узагальнення, індукція, аналогія, системний підхід.

Виклад основного матеріалу. У ринковій економіці стратегічний підхід є необхідною умовою існування організації, оскільки дозволяє забезпечити її зростання й високу рентабельність на перспективу. Орієнтація на зниження ризику за допомогою реалізації лише короткотермінових цілей в отриманні прибутку – шлях до банкрутства в середньотерміновій перспективі. Менеджменту організації життєво необхідний стратегічний аспект, що складається у визначенні довгострокових цілей її розвитку і засобів досягнення цих цілей. Невміння вибрати, своєчасно змінити й послідовно дотримуватися фінансової стратегії небезпечно як для організації, яка стоїть на порозі фінансового краху, так і для успішно функціонуючої організації.

Вітчизняна економіка до недавнього часу керувалася централізовано і підприємству була відведена роль виконавця рішень, прийнятих на вищому рівні. В умовах глобальних змін і зародження ринкових відносин першими про необхідність розроблення стратегії задумалися великі компанії, що зіткнулися в одному конкурентному середовищі із західними конкурентами. Потрібно було міняти всю систему управління, в тому числі фінансами, і переходити від вирішення нагальних завдань до вирішення проблем підвищення конкурентоспроможності підприємства, його капіталізації й позиціонування в майбутньому. Виникнення нових завдань зумовило необхідність розроблення фінансової стратегії як необхідної складової загальної корпоративної стратегії, спрямованої на реалізацію місії, прийнятої організацією, формування певного образу підприємства в майбутньому, досягнення єдиних корпоративних цілей. Фінансова стратегія підприємства займає одне із головних місць у стратегічному менеджменті підприємства, який являє собою систему стратегій різного типу, що формується та розробляється підприємством на визначений період часу з урахуванням специфіки функціонування й розвитку даного підприємства з метою

досягнення поставлених цілей. Огляд економічної літератури свідчить, що на сьогодні не сформульовано єдиного визначення сутності поняття «фінансова стратегія». Кожен дослідник пропонує власне визначення, розглядаючи фінансову стратегію з різних точок зору. Нижче систематизовано погляди різних економістів на сутність поняття фінансової стратегії (табл. 1).

Таблиця 1. Тракткування поняття «фінансова стратегія підприємства»

Table 1. Interpretation of the concept of «financial strategy of the enterprise»

Автор	Визначення
Давидова Л. В.	Фінансова стратегія – це «один з найважливіших видів функціональної стратегії підприємства, що забезпечує всі основні напрями розвитку його діяльності та сприяє реалізації основної стратегічної мети – максимізації добробуту власників» [3, с. 5]
Макаренко П. М.	Фінансова стратегія – це «довготерміновий фінансовий план розвитку діяльності підприємства для досягнення певної мети. Вона окреслює основні шляхи, за якими потрібно рухатися суб'єкту господарювання для забезпечення поставленої мети» [6, с. 2]
Лукіна Ю.В.	Фінансова стратегія – це «стратегія, метою якої є підвищення багатства власника підприємства» [5, с. 113]
Поддєрьогін А. М.	Фінансова стратегія – це «стратегія, що включає методи та практику формування фінансових ресурсів, їх планування та забезпечення фінансової стійкості підприємства за ринкових умов господарювання» [8]
Немцов В. Д., Довгань Л. Є.	Фінансова стратегія – це «стратегія формування фінансових ресурсів, яка охоплює питання їх ефективного розподілу й використання, забезпечення фінансової рівноваги підприємства в процесі його розвитку, вдосконалення структури управління фінансовою діяльністю тощо» [7]

Джерело: систематизовано авторами.

Отже, спостерігаємо різноманітність поглядів на сутність фінансової стратегії підприємства серед різних науковців. Деякі розглядають її у широкому розумінні, пов'язуючи з фінансовою політикою та плануванням; окремі окреслюють вузьке значення, розглядаючи її лише як механізм залучення й використання фінансових ресурсів; частина науковців взагалі зараховують фінансову стратегію до плану управління діяльністю окремого підрозділу; інші трактують лише як засіб підвищення добробуту власників та максимізації вартості всього підприємства.

Однак, на нашу думку, фінансова стратегія підприємства є значно ширшим поняттям, що охоплює всі перелічені аспекти й одночасно виступає ефективним інструментом перспективного управління усією фінансовою діяльністю організації, підпорядкованого реалізації цілей загального її розвитку в умовах істотних змін макроекономічних показників, системи державного регулювання ринкових процесів, кон'юнктури фінансового ринку і пов'язаної з цим невизначеності.

Тому під фінансовою стратегією пропонуємо розуміти генеральну перспективну програму раціонального використання власних і залучених фінансових ресурсів, спрямовану на забезпечення фінансової стійкості підприємства, зростання портфеля замовлень, збереження ліквідності й прийняттого рівня ризику, збільшення вартості компанії. По суті фінансова стратегія – це план дії організації, що включає різні інструменти із забезпечення фірми необхідними фінансовими ресурсами з метою досягнення довготермінових корпоративних цілей. Аналіз вітчизняної та зарубіжної літератури з питань фінансової стратегії [1–9 та ін.] й досвіду вітчизняних найбільших підприємств з розроблення стратегій у сфері фінансів дозволяє виділити деякі основні умови формування ефективної фінансової стратегії (рис. 1).

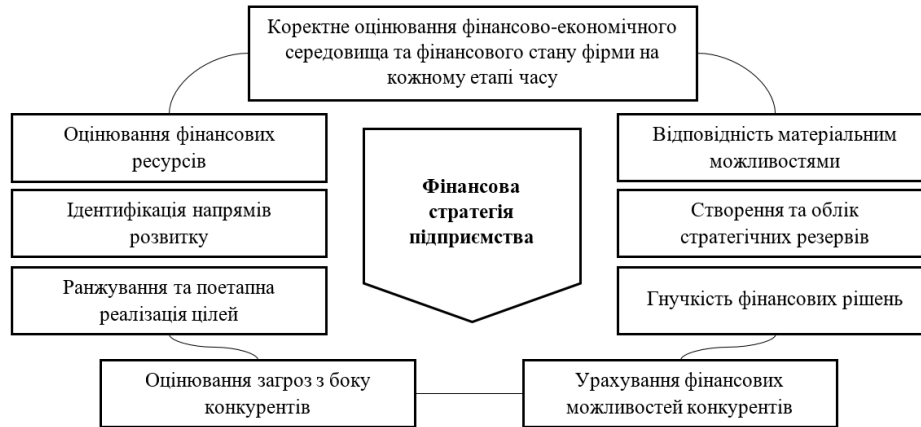

Рисунок 1. Умови формування фінансової стратегії підприємства

Figure 1. Conditions for the formation of the financial strategy of the enterprise

Як уже зазначалося, фінансова стратегія повинна бути підпорядкована загальним корпоративним цілям. Проте це не виключає, а навпаки передбачає чітке формулювання цілей в рамках фінансової стратегії. Зарубіжний і вітчизняний досвід діяльності підприємств у умовах ринкової економіки показує, що основним показником ефективності фінансової стратегії може служити перспективна ринкова вартість підприємства. Фінансова стратегія повинна бути спрямована на вибір і використання фінансових ресурсів з метою створення через деякий час ринкової вартості організації, що забезпечує покриття всіх витрачених ресурсів, прийнятний рівень прибутку, можливість проводити подальші інвестиції в організацію.

Передбачення й формулювання цілей компанії і засобів їх досягнення в галузі фінансів на перспективу становить сутність фінансової стратегії, яка, в свою чергу, знаходить конкретне втілення в завданнях управління фінансами організації. Ці завдання повинні бути поставлені таким чином, щоб у будь-який момент часу за допомогою системи обліково-аналітичних показників (індикаторів) можна було оцінити, наскільки своєчасно і повно реалізувати їх вирішення.

Ступінь деталізації завдань управління фінансами, виходячи з цілей фінансової стратегії і політики обліково-аналітичного забезпечення, може бути різною залежно від потреби організації, але в будь-якому випадку постановка завдань повинна відповідати вимогам реалістичності, гнучкості, вимірності виконання, системного підходу (узгодженості по підпорядкованості єдиним корпоративним цілям), актуальності для організації в кожен конкретний період часу.

Вирішення завдань фінансової стратегії або поточне управління фінансами, реалізується в рамках фінансової політики; організацію фінансової справи (організаційні структури, розподіл відповідальності та повноважень) прийнято означати як фінансову тактику.

Фінансова стратегія довготермінова, тоді як фінансова політика середньотермінова, а фінансова тактика короткотермінова. На нашу думку, доцільні такі тимчасові рамки: для фінансової стратегії – п'ять і більше років, для фінансової політики – від одного року до п'яти років, для фінансової тактики – до одного року. З точки зору взаємодії із зовнішнім середовищем фінансова стратегія пов'язана з пошуком і формуванням нових взаємодій (нові постачальники і споживачі, нові джерела фінансування), а фінансова політика і фінансова тактика пов'язані з підтриманням і коригуванням «старих» взаємодій. Природно, що фінансова стратегія є основною для формування та коригування фінансової політики і фінансової тактики.

По суті, фінансова стратегія передбачає систематичні дії з фінансами підприємства (планування фінансових рішень на довготривалому перспективу) протягом певного часу, для досягнення цільових установок, поставлених у загальних або маркетингових планах. Фінансова політика являє собою структуру правил і обмежень, всередині яких і можливо завдяки яким приймаються фінансові рішення середньотермінового характеру, що впливають з фінансової стратегії.

Якщо фінансова політика являє собою результат реалізації в основному внутрішніх цілей фінансового характеру, то фінансова стратегія, крім внутрішніх цілей, відображає довготермінові, орієнтовані на ринок (або спрямовані поза підприємства) цілі підприємства.

Фінансова стратегія розробляється і затверджується менеджерами вищої ланки управління, вибір фінансової політики здійснюється менеджерами середнього рівня управління, фінансова тактика носить, переважно, оперативний характер. Фінансова тактика за своєю природою майже завжди короткотермінова, вона може змінюватися кілька разів за термін дії стратегії, частиною якої вона є, і є практичні засоби забезпечення щоденної реакції на зміну умов ринку.

Таким чином, фінансова стратегія, фінансова політика і фінансова тактика є вираженням потреб, цілей і засобів їх досягнення на різні періоди часу і на різних рівнях управління. Тільки на основі їх взаємозв'язку і взаємодії можливе прийняття обґрунтованих фінансових рішень з надійним механізмом їх реалізації. Управління фінансами, здійснюване в рамках фінансової стратегії, тісно пов'язане з виробничим менеджментом, який реалізує стратегію у сфері досліджень і розроблень, операційну стратегію і тактику управління персоналом, а також з маркетингом, за допомогою якого досягається виконання маркетингової стратегії.

Фінансова стратегія відіграє важливу роль в управлінні організацією. Ця роль полягає у визначенні шляхів майбутнього розвитку фінансів організації в перспективі. Фінансова стратегія визначає джерела фінансування поточної господарської та інвестиційної діяльності, напрямки і способи ефективного використання власних і залучених фінансових коштів, що забезпечують організації міцну фінансову стійкість в динамічних ринкових умовах. Фінансова стратегія спонукає постійно займатися підвищенням ефективності використання всіх видів ресурсів. Вона включає засоби об'єктивного кількісного оцінювання фінансового стану організації, дозволяє інтегрально оцінювати закупівлі, виробництво, збут, фінансування в цілому. Фінансова стратегія передбачає заходи щодо зниження фінансового ризику на тривалому інтервалі діяльності організації, є інструментом адаптації організації до змін кон'юнктури ринку. Нарешті, фінансова стратегія визначає захисні бар'єри, що захищають організацію від фінансового краху і банкрутства.

З позицій вибору обліково-аналітичного забезпечення формування та моніторингу фінансової стратегії організації важливу роль відіграє дослідження не тільки сутності, цілей і завдань фінансової стратегії, а й її видів.

Використання класифікаційних моделей видів фінансових стратегій має важливе аналітичне значення вже на початкових етапах формування фінансової стратегії підприємства. Застосування таких моделей дозволяє ідентифікувати фінансову стратегію, розділити її на окремі субстратегії, що утворюють дерево фінансової стратегії, і зробити наступний аналіз-синтез фінансової стратегії в цілому. Крім того, використання даного аналітичного методу дозволяє фінансовому менеджеру абстрагуватися від несуттєвих деталей і зосередитися на ключових проблемах вибору фінансової стратегії.

Найважливішою ознакою диференціації стратегій слід прийняти, на наш погляд, ступінь вираженості загальної мети фінансової стратегії, в якості якої, як зазначалося

вище, виступає формування обґрунтованої ринкової вартості організації. Досягнення генеральної мети безпосередньо залежить від максимізації чистого прибутку за інших рівних умов (прийнятному рівні портфеля замовлень, ліквідності, ризику та інших показників-обмежувачів).

Класифікація фінансових стратегій за ступенем вираженості їх генеральної мети, хроноструктурного спожитого прибутку та за характером реалізації відображена у табл. 2.

Таблиця 2. Класифікація фінансових стратегій підприємства

Table 2. Classification of financial strategies of the enterprise

№ з/п	Класифікаційна ознака	Види фінансових стратегій
1	За ступенем вираженості генеральної мети	– стратегія швидкого зростання та підвищення вартості компанії; – стратегія стабільного розвитку; – стратегія фінансового оздоровлення
2	За хроноструктурою спожитого прибутку	– стратегія максимізації прибутку на початковому етапі реалізації фінансової стратегії; – стратегія максимізації сукупного спожитого прибутку за весь стратегічний період; – комбінована стратегія
3	За характером реалізації	– наступальна стратегія; – оборонна стратегія; – змішана стратегія

Джерело: побудовано авторами на основі [2].

З позицій дослідження складу і змісту обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовою стратегією організації особливо важливою є її функціональна структура, що визначає склад і зміст стратегічної програми управління фінансами. Аналіз сучасної зарубіжної та вітчизняної літератури, а також практичного досвіду вітчизняних підприємств щодо формування фінансової стратегії дозволяє зробити висновок, що функціонально у складі загальної фінансової стратегії підприємства необхідно виділити наступні основні субстратегії (табл. 3).

Таблиця 3. Функціональна структура фінансової стратегії підприємства

Table 3. Functional structure of the financial strategy of the enterprise

№ з/п	Субстратегія фінансової стратегії	Зміст субстратегії
1	2	3
1	Податкова стратегія	План сплати податків і мінімізації податків спеціальними засобами податкового планування
2	Інвестиційна стратегія	Включає в себе підстратегії короткотермінового фінансового інвестування, комерційного кредитування споживачів, довготермінових фінансових інвестицій (інвестування в довготермінові низькоризикові цінні папери диверсифікованого портфеля, інвестування в ризикові цінні папери з високою очікуваною прибутковістю), виробничих інвестицій (розширення бізнесу, диверсифікації продукції, що виробляється)
3	Дивідендна стратегія	Диференціюється на підстратегії: встановлення дивіденду за залишковим принципом, постійної частки виплачуваних дивідендів у прибутку, постійного темпу приросту дивіденду на одну акцію, низького регулярного гарантованого дивіденду з додаванням екстра-дивіденду, тобто дивідендна стратегія може бути представлена стратегією високих, бажаних, прийнятних і низьких дивідендів

1	2	3
4	Стратегія фінансування	Стратегію фінансування, тісно пов'язану з інвестиційною стратегією, залежно від джерел фінансування можна диференціювати на стратегію самофінансування, часткового фінансування, боргового фінансування, змішану стратегію фінансування
5	Цінова стратегія	Може бути диференційована на стратегію функціонування на порозі рентабельності при мінімально можливих цінах і стратегію функціонування з максимально можливими цінами (високими цінами)
6	Облікова стратегія	Дозволяє розглянути фінансову стратегію глибше з різних сторін, а також здійснити її послідовний аналіз-синтез по окремих субстратегіях в їх взаємозв'язку і взаємозалежності. В результаті такого аналізу всі субстратегії зводяться в єдину стратегію і формується інтегрована фінансова стратегія

Джерело: побудовано авторам на основі [9].

Не вступаючи в дискусію з приводу точності й всеосяжності тієї чи іншої класифікації, відзначимо, що акцент на тих чи інших фінансових стратегіях робиться, на наш погляд, залежно від мети наукового дослідження або практики. У даній роботі виділено ті види й різновиди фінансових стратегій, які впливають на структуру і зміст обліково-аналітичного забезпечення вибору й моніторингу фінансової стратегії підприємства.

Висновки. Фінансова стратегія відіграє важливу роль в управлінні організацією. Ця роль полягає у визначенні шляхів майбутнього розвитку фінансів організації в перспективі. Фінансова стратегія визначає джерела фінансування поточної господарської та інвестиційної діяльності, напрямки і способи ефективного використання власних і залучених фінансових коштів, що забезпечують організації міцну фінансову стійкість в динамічних ринкових умовах. Фінансова стратегія спонукає постійно займатися підвищенням ефективності використання всіх видів ресурсів. Вона включає засоби об'єктивного кількісного оцінювання фінансового стану організації, дозволяє інтегрально оцінювати закупівлі, виробництво, збут, фінансування в цілому. Фінансова стратегія передбачає заходи щодо зниження фінансового ризику на тривалому інтервалі діяльності організації, є інструментом адаптації організації до змін кон'юнктури ринку. Нарешті, фінансова стратегія визначає захисні бар'єри, що захищають організацію від фінансового краху і банкрутства.

Conclusions. Financial strategy plays an important role in the management of the organization. This role is to determine the future development of the organization's finances in the future. The financial strategy determines the sources of financing of current economic and investment activities, directions and ways to effectively use their own and borrowed funds, which provide the organization with strong financial stability in a dynamic market environment. Financial strategy encourages continuous efforts to improve the efficiency of all types of resources. It includes means of objective quantitative assessment of the financial condition of the organization, allows you to integrally assess the procurement, production, sales, financing in general. The financial strategy provides measures to reduce financial risk over the long term of the organization, is a tool for adapting the organization to changes in market conditions. Finally, the financial strategy identifies protective barriers that protect the organization from financial collapse and bankruptcy.

Список використаної літератури

1. Бланк І. О. Фінансова стратегія підприємства: монографія; за заг. наук. ред. І. О. Бланк. К.: КНТЕУ, 2009. 147 с.
2. Гросул В. А. Формування фінансової стратегії підприємств роздрібною торгівлі: монографія; Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. Харків: ХДУХТ, 2015. 239 с.

3. Давидова Л. В. Фінансова стратегія к фактор економічного зростання підприємства. *Фінанси і кредит*. 2004. № 30. С. 5–8.
4. Дикань Л. В. Стратегічне управління фінансовими ресурсами промислового підприємства. *Фінанси України*. 2008. № 3. С. 12–18.
5. Лукіна Ю. В. Формування та реалізація стратегії управління фінансами підприємства. *Фінанси України*. 2008. № 3. С. 113–116.
6. Макаренко П. М. Формування фінансової стратегії та її значення у конкурентному ринковому середовищі. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2014. № 3. С. 1–8.
7. Немцов В. Д. Стратегічний менеджмент. К.: ТОВ «УВПК» «ЕксОБ», 2010. 560 с.
8. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств: підручник. К.: КНЕУ, 2010. 384 с.
9. Хрущ Н. А. Механізм формування та реалізації фінансової стратегії в системі управління підприємством. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. № 5. С. 140–142.
10. Tytenko L. Expansion of functions of accounting and analytical support in management of the enterprise's strategic development. *Coastal Regions: Problems and Paradigms of Socio-Economic Development: Collective monograph*. Riga, Latvia: Publishing House «Baltija Publishing», 2018. P. 488–509.

References

1. Blank I. O. (2009) *Finansova stratehiia pidpryiemstva* [Financial strategy of the enterprise]; za zah. nauk. red. I. O. Blank. K.: KNTEU. 147 p.
2. Hrosul V. A. (2015). *Formuvannia finansovoi stratehii pidpryiemstv rozdrubnoi torhivli* [Formation of financial strategy of retail trade enterprises]; Khark. derzh. un-t kharch. ta torhivli. Kharkiv: KhDUKhT. 239 p.
3. Davydova L. V. (2004). *Finansova stratehiia k faktor ekonomichnoho zrostannia pidpryiemstva* [Financial strategy is a factor of economic growth of the enterprise]. *Finansy i kredyt*. No. 30. P. 5–8.
4. Dykan L. V. (2008). *Stratehichne upravlinnia finansovymy resursamy promyslovoho pidpryiemstva* [Strategic management of financial resources of an industrial enterprise]. *Finansy Ukrainy*. No. 3. P. 12–18.
5. Lukina Yu. V. (2008). *Formuvannia ta realizatsiia stratehii upravlinnia finansamy* [Formation and implementation of enterprise financial management strategy]. *Finansy Ukrainy*. No. 3. P. 113–116.
6. Makarenko P. M. (2014). *Formuvannia finansovoi stratehii ta yii znachennia u konkurentnomu rynkovomu seredovishchi* [Formation of financial strategy and its importance in a competitive market environment]. *Visnyk Poltavskoi derzhavnoi ahrarnoi akademii*. No. 3. P. 1–8.
7. Niemtsov V. D. (2010). *Stratehichniyi menezhment* [Strategic management]. K.: TOV “UVPK” “EksOB”. 560 p.
8. Poddierohin A. M. (2010). *Finansy pidpryiemstv* [Enterprise finance]. K.: KNEU. 384 p.
9. Khrushch N. A. (2014). *Mekhanizm formuvannia ta realizatsii finansovoi stratehii v systemi upravlinnia* [The mechanism of formation and implementation of financial strategy in the enterprise management system]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*. No. 5. P. 140–142.
10. Tytenko L. (2018). *Expansion of functions of accounting and analytical support in management of the enterprises strategic development. Coastal Regions: Problems and Paradigms of Socio-Economic Development: Collective monograph*. Riga, Latvia: Publishing House “Baltija Publishing”. P. 488–509.